
”I Vildmarkens Skjul”

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

”I Vildmarkens Skjul”

4

”I Vildmarkens Skjul”

”I Vildmarkens Skjul”

Jp. 11/12 32[1]

”I Vildmarkens Skjul”

Hejsa, Dreng! Hvad er det for en Bog, der ligger i Bogladernes Vinduer med alle stærke Kulører paa Omslaget? Knaldende grøn med en mægtig kulsort Plet paa og i Pletten en Hundesnude og et Rævemutteransigt med tre Aflæggere bag; og det mærkelige er, at der synes dér i Rævehulens Munding at raade fuld Harmoni mellem Hunden og de fire Ræve. Det er jo ellers ikke det Syn, man er vant til. Her er der en Gaade, som vi maa have løst, alle vi Dreng, der nu engang er geraadet i en hæftig Forlibelse i Fænomenet Mikkel.

I en af de snævre Gader i den beskedne By Ringkøbing ligger der et gammelt Hus med et Værksted og en lille bitte Stue bagved. I Værkstedet sidder Skomager Bangsgaard og slaar Pløkker i Støvler og Sko, og i Stuen residerer Fru Bangsgaard og de syv. Det er alt sammen uden Interesse. Men hvad der ikke er uden Interesse, er dette, at denne Skomager er paa Hat med alle Dyrene i Ringkøbing Amt. Naar Bangsgaard med lidt ond Samvittighed lister sig fra Butikken og saa uset som muligt ned ad den smalle Gade - og han er heldigvis selv en smal Mand -, og ud af Byen, saa sker der store Ting. Det dejlige Stykke Jylland, han bor midt i, aabner sig for ham og begynder at skrifte sine Hemmeligheder. Hvor er her da ogsaa velsignet smukt her i Vestjylland. Det er jo næppe muligt at finde saa stærke Ord til sin Kærlighedserklæring, at den bliver Emnet værdig. De golde Hedeegne med majestætiske Lyngbakker, Holmslands frugtbare smilende Sogn, Klittens lange kæmpende truede Tange, Udsigterne fra Sandbjergene ud over Havet helt ud i Uendeligheden og ind over Land over alt det afvekslende, Fjordenes og Søernes hviskende, hvilende, ilende, udstrakte Hemmeligheder, det Opgør mellem Hav og Land, der hedder Hvide Sande, og Menneskene, der ogsaa her tillader sig at slaa koldt Vand i Blodet hos Naturkræfterne - aah, mit lille fattige Land, hvor er du stort, hvor er du rigt.

Men det var jo Peter Bangsgaard, vi kom fra. Han var altsaa sluppet ud af Byen, og straks skete der en Forandring med ham. Ikke noget her med et Par Formiddagssko, der skal bagflikkes. Ikke noget her med en Haandværker, der høfligt tager mod Bestillinger. Ryggen, der er lidt stiv af at bøje sig over Læsten, ranker sig og bliver lysrank, Blikket ser ud over Landskabet med den Magt i sig, der vidner om baade Kyndighed og Myndighed, nu er det en Konge, der vandrer rundt i sit Folk.

Og Haren vender sig til den Killing, som Kragerne endnu ikke har ædt, og siger: ”Nej, se, der kommer Bangsgaard.” Myrerne faar travlt med at bakse med nogle ekstra store Æg for ret at vise ham, hvor ihærdige de er, en stor Rovflue kaster sig over en Edderkop og fortærer den lige for hans Øjne, for at han skal skrive en Novelle om den, og Ræven, der lige er blevet nyforlovet og ser sin Kæreste stikke i Rend, raaber efter hende: ”Men kære, det er jo Bangsgaard, det er jo Skomageren fra Ringkøbing, ham er det jo en Fornærmelse at rende for.”

Imellem alt det meget, en sagesløs Person kan komme ud for her i Tilværelsen, er ogsaa det at være Holder af ”Ringkøbing Amts Dagblad”. Men af og til sker det, at der heri findes et Bidrag af Bangsgaard, og straks falder ens Skæbne en lettere. Bangsgaards Skildringer er jo noget ganske enestaaende, en Kunst, hvor streng Videnskab og spændende Romanskrivning har rakt hinanden Haanden. Grebet og spændt læser man til den sidste Linie, og dog gad jeg se den Kender, der kan komme og sige: ”Her er der digtet; dette er Løgn.” Nej, Bangsgaard forraader ikke sine Dyr ved at lade dem være maskerede Mennesker. Snarere, om jeg maa sige det uden at fornærme Manden, gør han sig i sine Naturiagttagelser selv til et maskeret Dyr. Ja, det er sket mig, naar jeg har læst en af hans Rævehistorier og næste Dag har mødt ...kkel[2] og løftet Bøssen, at jeg ikke rigtig har turdet fyre løs, fordi den Tanke er slaaet ned i mig: Sæt det er Bangsgaard, der har troldet sig om for rigtig at kunne, studere Kammeraterne. Jeg skylder Sandheden at oplyse, at ingen af de tre Ræve, jeg har nedlagt, har været ham. Dagen efter, naar jeg lidt sky har kigget ind ad Vinduerne, har han til min Lettelse siddet der ved Grejerne. Men jeg maa jo ogsaa vedgaa, at jeg i adskillige - endda oplagte - Tilfælde har skudt forbi. Og dér kan man jo aldrig vide, om saa ikke - -. Kan han trylle paa den ene Maade, kan han vel ogsaa paa den anden.

Her skal intet stikkes under Stolen. Med disse Begrundelser fra mig udgav Nyt Nordisk Forlag ”I Vildmarkens Skjul”, Bogen om Hunden, der blev født i Rævegraven, og om Ræven, der voksede op sammen med den, Romanafhandlingen om Mikkell, den, der er lige saa spændende som sand. Og alle de Drengene, der Knusende godt kan lide vort festligste Rovvildt, enten fordi de er 14 Aar eller fordi de har lært at haandtere en Bøsse, de skal sluge den Bog, og synes de ikke om den, giver jeg dem herved egenhændig Lov til at skrive det til mig, saa skal jeg svare dem og skælde dem ud.

p. t. København, den 9. December.

Kaj Munk.